

PRATİK

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU*

**Sorumlu olduğunuz konular kırmızıyla işaretlenmiştir.*

1- Polis komiseri (A) ve Kırıkkale ilinde savcılık yapan arkadaşı (B) ile Eymir Gölü kıyısında piknik yapmakta, ikili hafta sonu tatillerini geçirmektedir. Keyifle içeceklerini yudumlar ve cep telefonlarına bakarken göl kenarından bir kişinin yardım çığlıkları gelir. Savcı B, tatilde olduklarını, zaten etrafta devriye gezen polislerin olduğunu, keyifle gölü seyretmelerini önererek cep telefonuna döner. (**mesai saatleri dışındaki adli olaylar karşısında kolluk ve savcının durumu**) Bir süre sonra bağırış sesleri kesilir ve suyun üzerinde salınan bir insan cesedi görürler. Komiser A, cesedin yanına gider, kıyıya çekip üzerini arar ve kimliğini bulur. (**adli polis-idari polis ayrımı**) Daha önce olaya müdahale etmemiş olmanın pişmanlığıyla maktulün evinde arama yapmaya karar verir. Savcı da burada gölü izlemeye devam edeceğini, lazım olursa ona el yazısıyla hemen bir arama emri düzenleyebileceğini söyler. (**koruma tedbirlerine hakim olan ilkeler**) Komiser (A), buna gerek olmadığını belirtir ve adamlarını alarak maktulün evine gider. Eve girmeden önce evin etrafındaki insanlara konuşur, mahalle kahvesinde oturur, onlarla maktul hakkında sohbet ederler. (**kolluğun ön bilgi almasının ve ifade almanın farkı**) Kahvedekiler maktulün uzun süredir sevgilisi tarafından tehdit edildiğini belirtirler. Komiser ve adamları eve girer ve yaptıkları aramada maktulün sevgilisinin tehdit mesajları içeren mektuplarını bulurlar.

2- Maktulün sevgilisinin adını öğrenen (A) ve adamları bu kişinin adresini de öğrenirler ve onun ikamet ettiği yere doğru giderler. Arabayla evin önüne doğru yaklaşırken, maktulün eski sevgilisi (C)'nin de eve doğru yürümekte olduğunu görürler. Tişörtünde kan lekeleri vardır ve yüzü şişmiştir. (**belirti delilleri**) (A), dayanamaz, arabadan inerek (C)'yi yakalar (**sonraki hafta işlenecek yakalama konusu**) ve apartman aralığına götürerek ve kolunu büküp hakaretler tehditler yağdırarak suçunu itiraf etmesini söyler. (C), olayın ve suçunun ne olduğunu anlamasa da korkudan komiserden çok özür diler ve pişman olduğunu, her şeyi kendisinin yaptığını, kendisinden utandığını belirtir. (**şüpheli/sanığın hakları**) Komiser ve yanındaki adamları, yaşananları gün, tarih ve yer, huzurda bulunanlar itibarıyla matbu tutanağa alır ve (C)'ye imzalatırlar. (**ifade alma yöntemi ve süreci**)

3- (A) ve adamları (C)'nin ifadesini alırken, Ankara Başsavcılığı'nın emri doğrultusunda olay yerine savcı (X) gelmiştir. (**savcılığın teşkilatlanması**) Savcınının olay yerine geldiğini gören (B), arkadaşı (A)'nın olayın peşinde olduğunu, ona ulaşması gerektiğini söyler. (X), (A)'ya ulaşır. Ondan olayı öğrenir. (C)'nin 15 yaşındaki kızını tanık olarak çağırmaya karar verir. Kolluk görevlileri kızı arar. Kız arayanları dolandırıcı sanır. Bunun üzerine Savcı X'in talimatıyla zorla getirilir. (**zorla getirme**) Savcı, (A)'ya kızı sen dinle der. (A) kıza yemin ettirir ve dinler. (**tanıklık ve yemin**) (C)'nin kızı, C'nin maktulden nefret ettiğini belirtir. (C) sorgusunun yapılması için sulh ceza hakimi Sulhi'nin karşısına çıkar. Sulhi ona müdafin var mı diye sorar. (**zorunlu ve ihtiyari müdafî**) (C) olmadığını belirtir. Sulhi peki o zaman diyerek, (C)'nin sorgusunu yapar, salonda kimsenin olmamasını fırsat bilerek "suçunu itiraf etmesini, her şeyin güzel olacağını" söyler ve sonra da tutuklanmasına karar verir. (**yasak ifade alma ve**

sorgu yöntemleri, sonraki haftaya ait tutuklama konusu) Bir süre sonra (X), A'nın ve adamlarının hazırladığı ifade tutanağı ve yaptığı aramayı esas alarak iddianame hazırlar. (**savcının olayı ve hukuka aykırı delilleri değerlendirmesi**) Aynı zamanda (X), dosyaya ilişkin gizlilik kararı verir ve tüm dosya içeriğın gizler. (**müdafin dosya inceleme yetkisi ve kısıtlanması-CMK md.153**)

4- (B), olay yerine gelen savcıyla arkadaş olmuş, ona davayı Kırıkkale'de açmasını, oradaki hakimleri iyi tanıdığını söylemiştir. Kırıkkale Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunulan iddianame okumamış ve bu haliyle kabul edilmiştir. (**yer yönünden yetki**) Duruşma tarihi iki sene sonraya verilmiştir. (**ceza muhakemesine hakim olan temel ilkeler**) Duruşma günü gelene kadar sulh ceza hâkimi Sulhi, (C)'nin yargılanacağı ağır ceza mahkemesine üye olarak atanmıştır. (**hakimin reddi ve çekinmesi**) Bu sırada maktulün yeni sevgilisi ve annesi, mahkemeye katılma talebini içeren bir dilekçe ile başvurmuştur. Annenin talebi kabul edilir, yeni sevgilinin talebi süresinde başvurmadığı gerekçesiyle reddedilir. (**katılan**)

5-Mahkeme, (C)'nin annesinin ve Komiser (A)'nın tanık olarak dinlenmesine karar vermiştir. Kırıkkale'deki kolluk görevlileri tarafından telefonla aranarak mahkemeye tanık olarak çağırılırlar. (C)'nin annesi avukatıyla konuştuğunu çekinme hakkı olduğu için davetlerine icap edemeyeceğini belirtir. (**tanıklıktan çekinme hakkı**) (A) "ben zaten komiserim, tanık olmam." der. Bu sözleri duyulunca mahkeme (A)'nın tutuklanmasına karar verdikten sonra tanık olarak dinlenmesi için mahkemenin huzuruna getirtir. (A) daha sonra duruşmada mahkeme huzurunda bildiklerinin devlet sırrı olduğunu belirtir ve tanıklık yapmayacağını belirtecektir. (**devlet sırrı niteliğindeki beyan ve belge delilleri**)

6-Tutukevindeki arkadaşları (C)'ye müdafiden yararlanması gerektiğini söylerler. Hakkında kamu davası açılmış bulunan (C)'nin imdadına Av. Üstün Savunma yetişir. (**zorunlu vs. ihtiyari müdafisi**) Üstün, öncelikle hâkimi reddedeceklerini, çünkü onun hakkında daha önce tutuklama kararı vermiş olduğunu belirtir. (**hakimin reddi**) Duruşmada iddianame okunur. (C) orada cinayetle suçlandığını anlar. Şok içinde kalır. (C)'nin sorgusuna geçilir. Sorgusu sırasında da hakları hatırlatılmaz. (**sorgu ve ifadenin farkları, delil değeri, yasak ifade ve sorgu**) Sorgunun bitiminde, maktulün annesi (C)'ye doğrudan soru sorar. (**doğrudan soru sorma, CMK md.201 gereği soramaz.**) (C)'ye başka bir soru da savcı tarafından sorulur. Üstün, savcının sorularına itiraz eder. Mahkeme savcının sorularını konuyla ilgili görmez ve yöneltilmesine gerek olmadığını belirtir.

7- Duruşma devam ederken, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda KHK ile bir değişiklik yapılır ve adam öldürme suçlarıyla ilgili yapılan soruşturmalarda kolluğun re'sen ve istediği yerde ve biçimde şüphelilerin ifadelerini alabileceği, arama yapabileceği düzenlenir. (**ceza muhakemesinin genel ilkeleri, derhal uygulama ilkesi**)

8-Tanık beyanları açık değildir. Maktulün vücudunda herhangi bir zorlama izi yoktur. Kan lekeli tişörtteki kan maktulün kanıyla uyuşmaz. (**doğrudan deiller-belirti delilleri**) Buna karşın mahkemenin elinde, (A) ve adamları tarafından alınan ifade vardır. (**hukuka aykırı deliller**) Mahkeme heyetinin gözü (C)'yi hiç tutmaz. (**vidani kanaat**) Mahkeme, (C)'nin ifadesini esas alacaktır ama eldeki delillerle (C)'nin kastının yaralamaya yönelik mi yoksa öldürmeye yönelik mi olduğunu anlayamamaktadır. Mahkeme bunun üzerine kastın saptanması için

Özgür'ü bilirkişi olarak atar ve başka bir duruşma günü belirler. Özgür raporunu yedi ay sonra yazar. Maktul üçüncü dereceye kadar kan hışmıdır ve bu nedenle raporu zehir zemberek hazırlar. Rapora göre (C)'nin kastı taammüden adam öldürmeye yöneliktir. (Bilirkişilik konusu)

9- Kırıkkale Ağır Ceza Mahkemesi hakimleri, Kırıkkale Asliye Ceza Mahkemesi hâkimi (T)'yi naip hakim olarak atarlar. Çünkü, (T), Eymir'de keşif yapacaktır. (naip hakim, istinabe konuları) (C)'nin kendisiyle birlikte gelmesine karar verir. (C)'ye yer gösterme yaptırılacaktır. (yer gösterme) Bir hafta önceki duruşmaya götürülmeden önce, (C)'ye tutukevindeki bir arkadaşı, Üstün Savunma'nın hiç de üstün olmadığını, en iyisi susma hakkını kullanmasını tavsiye eder. (susma hakkı)

10- Tüm bu olaylar olurken, (C) ile dolmuşta kavga eden Z, itiş kakış sırasına kabuk bağlamış yaralarının acımasına sinirlenmiş, kavgayı kendisi başlatmış olduğu halde (C)'den şikayetçi olmuştur. (C)'nin tişörtündeki kanlar (Z)'ye aittir. (C)'nin şikâyeti üzerine soruşturma yapılır. (C) uzlaştırma teklifini kabul etmez. Kamu davası açılır. (uyuşmazlıklar arasında bağlantı) Mahkemede katılıp isteyip istemediği sorulur. Katılmak istediğini söyler. Bir sonraki duruşmada, mahkemeye gidip gelmekten yorulmuştur ve şikayetçi olmadığını söyler. (katılan)